

بررسی عاقبت بیماران مبتلا به لوکمی حاد لنفوسیتی درمان شده با رژیم شیمی‌درمانی Hyper-CVAD: یک گزارش کوتاه

دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۱۷ ویرایش: ۱۴۰۱/۰۹/۲۴ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۹/۲۳ آنلاین: ۱۴۰۱/۰۹/۰۱

چکیده

زمینه و هدف: رژیم Hyper-CVAD یکی از مهمترین رژیم‌های مورد استفاده در درمان بیماران مبتلا به لوکمی حاد لنفوسیتی (ALL) در ایران می‌باشد.

روش بررسی: این مطالعه توصیفی در طول بازه زمانی فروردین ۱۳۹۵ تا فروردین ۱۳۹۸، در بیمارستان سیدالشهدا (ع) اصفهان بر روی ۹۰ بیمار مبتلا به ALL تحت درمان با رژیم Hyper-CVAD صورت گرفت. اطلاعات دموگرافیک، بالینی و همچنین اطلاعات مربوط به بقای کلی، بقای بدون پیشرفت بیماری و میزان پاسخدهی کلی بیماران مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین بقای کلی و بقای بدون پیشرفت بیماران به ترتیب $44 \pm 2/93$ ماه و $44/44 \pm 3/30$ ماه تخمین زده شد. از بین بیماران، ۸۴/۴٪ وارد بهبودی کامل شدند. متغیر بهبودی کامل به تهایی برش میزان بقای کلی بیماران مؤثر می‌باشد. ۴٪ از بیماران در این مطالعه در نهایت فوت کردند.

نتیجه‌گیری: نتایج بدست آمده با سایر مطالعات صورت گرفته در این زمینه همخوانی داشت و قابل استفاده جهت مقایسه با رژیم‌های درمانی جدید است.

کلمات کلیدی: لوکمی حاد لنفوسیتی، رژیم شیمی‌درمانی، پاسخ کامل، بقا.

وحید ورمزیاری^۱، امیررضا رشتی^۱، علی درخشند^۲، آیدا مقدس^۳، آزاده مقدس^{۱*}

۱- گروه داروسازی بالینی، دانشکده داروسازی و علوم دارویی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان، اصفهان، ایران.

۲- گروه داخلی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان، اصفهان، ایران.

۳- گروه داخلی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، تهران، ایران.

* نویسنده مسئول: اصفهان، خیابان هزار جریب، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، دانشکده داروسازی، گروه داروسازی بالینی و خدمات دارویی.

تلفن: ۰۳۱-۳۷۹۲۷۰۷۴
E-mail: moghaddas@pharm.mui.ac.ir

مقدمه

بزرگسالان نیز بالاست، به طوری که ALL یک درصد از سرطان بالغین

و حدود ۲۰٪ از لوکمی بالغین را شامل می‌شود.^{۱,۲} با اینکه بیش از

۹۰٪ از کودکان مبتلا درمان می‌شوند ولی این بدخیمی در بزرگسالان

پرونگونز خوبی ندارد.^۳

بهترین رژیم کمترابی برای این نوع بیماری در بالغین به طور

قطعی مشخص شده است ولی یکی از رژیم‌های متداول موردن

استفاده شامل رژیم Hyper-CVAD است. رژیم Hyper-CVAD

شامل هشت دوره رژیم شامل دوز بالای سیکلوفسفامید

(Cyclophosphamide) به همراه مسنا (Mesna)، وینکرستین

(Doxorubicin)، دوکسوروپیسین (Vincristine) و دگزاتازون

(Dexamethasone) است که به صورت هر ۲۱ روز یکبار برای بیمار

لوکمی حاد لنفوسیتی (ALL) Acute lymphocytic leukemia

یک نوع بدخیمی در روند تولید سلول‌های رده لنفوییدی در مغز استخوان است. در این نوع بدخیمی سلول‌های تکثیر شده از

سلول‌های بنیادی به بلوغ نمی‌رسند و ممکن است در مغز استخوان، خون یا هر اندام دیگری ظاهر پیدا کنند. براساس درگیری زیر

رده‌های سلولی، این بدخیمی به دو رده لنفوسیت‌های B و T تقسیم‌بندی می‌شود که بیشتر کودکان بین دو تا پنج سال را درگیر

می‌سازد، به طوری که بیش از ۳۰٪ از بدخیمی‌های دوران کودکی ناشی از این نوع بیماری است.^{۱,۲} با این حال شیوع این بدخیمی خونی در

اطلاعات، در مورد روند درمان بیماری از معیارهای خروج از مطالعه بود.

نمونه‌گیری به صورت سرشماری انجام شد و در ابتدا ۴۰۰ پرونده از پرونده‌های بیماران مبتلا به ALL پس از کسب مجوزهای لازم شامل کد اخلاقی: IR.MUI.RESEARCH.REC.1399.17 بیمارستان شناسایی شد که از میان آنها ۲۵۰ پرونده مربوط به بیماران بالای ۱۸ سال بود ولی به دلایل نقصان مدارک در بایگانی در نهایت اطلاعات مربوط به ۹۰ نفر از بزرگسالان مطابق با معیارهای ورود به مطالعه مورد بررسی قرار گرفت.

برای جمع‌آوری اطلاعات از چک لیست طراحی شده توسط محقق اصلی شامل مواردی چون متغیرهای دموگرافیک (جنسیت، سن و اطلاعات مربوط به تاریخچه بیماری) و متغیرهای مورد نیاز پژوهش از جمله نوع پاتولوژی، طبقه‌بندی براساس درگیری رده سلول‌های B یا T، نشانگاه‌های میلوبییدی، درگیری سیستم اعصاب مرکزی، انجام پیوند مغز استخوان، وجود کروموزوم فیلاندلوفیا استفاده گشت و همچنین بررسی عواقب بیماران شامل بقای کلی، بقای بدون پیشرفت بیماری و پاسخ‌دهی به رژیم و رسیدن به بهبودی کامل نیز توسط داشتجوی محقق در طرح به ثبت رسید.

کلیه آنالیزها با استفاده از SPSS software, version 24 (IBM SPSS, Armonk, NY, USA) انجام شد. برای توصیف متغیرهای کمی از میانگین و انحراف معیار و جهت توصیف متغیرهای کیفی از فراوانی و درصد استفاده شد. در بررسی فرضیات تحقیق از آزمون Log Rank Test برای متغیرهای کیفی به همراه میانگین و میانه زمان بقا به تفکیک هریک از سطوح و برآوردگر کاپلان-مایر (Kaplan-Meier estimator) و از رگرسیون تکمتغیره کاکس (Univariate cox regression) برای متغیرهای کمی به همراه شاخص نسبت خطر استفاده گردید.

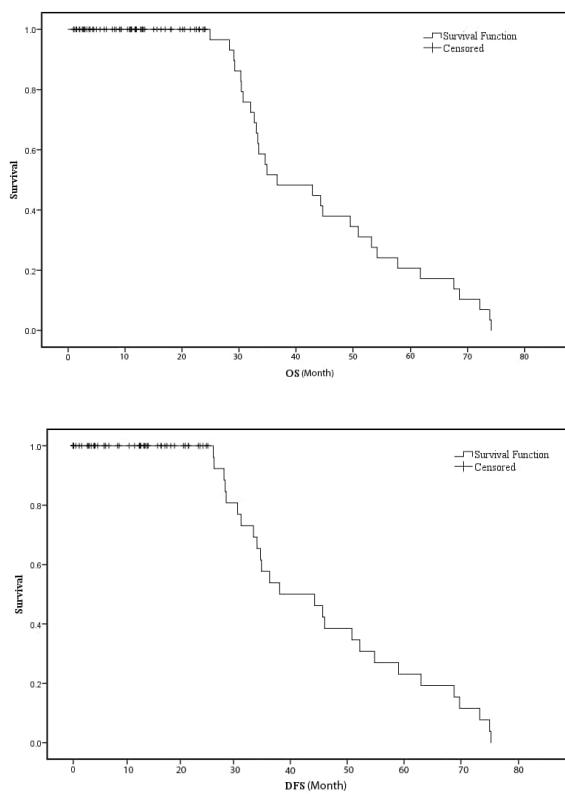
یافته‌ها

در این مطالعه، سن بیماران در زمان تشخیص بیماری برابر با 36.57 ± 13.52 سال و حداقل و حداکثر سن بیماران برابر با ۱۸ و ۷۳ سال بود. از ۹۰ بیمار مورد بررسی، ۵۶ نفر (۶۲٪) مرد و ۷۱ نفر (۷۸٪) متأهل بودند. از میان افراد مورد بررسی، ۲۰ نفر (۲۰٪)

تجویز می‌گردد.^۶ رژیم Hyper-CVAD در مقایسه با رژیم‌های قبلی درمان ALL، مقادیر پاسخ کامل (Complete response) درمان (در ۹۱٪ بیماران) و میزان بقای پنج ساله (۹۰٪) بهتری داشته و به عنوان رژیم پایه برای درمان ALL مورد استفاده قرار می‌گیرد. عوارض ناشی از این رژیم کمتر از پیشتر شامل سرکوب مغز استخوان، افزایش ریسک عفونت و تب در بیماران است.^۷ رژیم Hyper-CVAD یکی از مهمترین رژیم‌های مورد استفاده در درمان بیماران مبتلا به ALL در ایران می‌باشد که تقریباً به صورت ۱۰۰٪ رژیم انتخابی کلیه پزشکان مرکز انکولوژی سیدالشهدا (ع) اصفهان در سال‌های اخیر بوده است. این در حالی است که سیستم ثبت اطلاعات بیماران مبتلا به این مرکز فعال نبود و در خصوص استفاده چندساله از رژیم Hyper-CVAD در این مرکز هیچ گزارش بالینی و هیچ داده آماری موجود نیست. از آنجایی که رژیم‌های جدید به قصد بهبود بقای بیماران در این بیمارستان در حال استفاده است ضرورت داشتن اطلاعات پایه‌ای و اولیه در خصوص نتایج سالیان سال استفاده از رژیم Hyper-CVAD ضروری به نظر می‌رسد تا بتوان با داشتن اطلاعات قبلی در خصوص رژیم‌های استاندارد دنیا و نتایج آن در بیماران ALL ایرانی به مقایسه داده‌های جدید از رژیم‌های درمانی پیشنهادی جدید رسید. بهمین اساس مطالعه حاضر با هدف تعیین عاقبت بیماران مبتلا به ALL درمان شده با رژیم شیمی درمانی Hyper-CVAD در بیمارستان سیدالشهدا (ع) اصفهان، سال ۱۳۹۸-۱۳۹۵ انجام شد.

روش بررسی

مطالعه حاضر از نوع توصیفی و تحلیلی گذشته‌نگر بود که در بیمارستان سیدالشهدا (ع) شهر اصفهان که در طی مدت زمان یکسال جمع‌آوری اطلاعات کلیه اطلاعات مربوط به بیماران که شرایط ورود داشتند، از سال ۱۳۹۸-۱۳۹۵ از پرونده‌های موجود در بایگانی جمع‌آوری گردید. معیار ورود به مطالعه شامل کلیه بیماران بسترهای-بسترهای موقت و سریایی مراجعه‌کننده به کلینیک هماتولوژی-انکولوژی با گروه سنی ۱۸ تا ۷۵ سال در زمان تشخیص و داشتن تأیید تشخیص بیماری براساس یافته‌های پاتولوژیک ALL به همراه پیروی از رژیم Hyper-CVAD با دوز و تواتر استاندارد در طول درمان می‌گشت. عدم همکاری بیمار با پژوهشگر در خصوص ارایه

نمودار ۱: بقای کاپلان-میر شامل بقای کلی بیماران (سمت راست) و بقای بدون پیشرفت بیماران (سمت چپ) بر حسب ماه

مرد و ۱۰ نفر (۱۱/۱٪) زن دارای سابقه سرطان در افراد درجه یک خانواده بودند. همچنین ۲۸ نفر (۳۱/۱٪) مرد و ۲ نفر (۲/۲٪) زن دارای سابقه مصرف سیگار بودند. ۵۴ نفر (۶۰٪) از بیماران در این مطالعه در نهایت فوت کرده اند. نتایج این تحقیق نشان می دهد که، ۵۸/۸٪ از زنان و ۶۰/۷٪ از مردان جزء افراد متوفی بودند. نتایج نمودار کاپلان مایر ۱ نشان می دهد که میانگین بقای کلی بیماران در این مطالعه به میزان ۴۴/۴۶ با انحراف معیار ۲/۹۳ ماه و میانه بقا نیز به میزان ۳۶/۷ با انحراف معیار ۸/۰۷ ماه است. آزمون تحلیل بقای کاپلان میر نشان داد که بین انجام رژیم شیمی درمانی Hyper-CVAD و بقای کلی بیماران، رابطه معنادار ($P<0.05$) وجود دارد. همچنین میانگین بقای بدون پیشرفت بیماران در این مطالعه به میزان ۴۴/۴۴ با انحراف معیار ۲/۳۰ ماه و میانه بقا نیز به میزان ۳۶/۷ با انحراف معیار ۶/۹۲ ماه به دست آمد. و بررسی بقای کلی بیماران با آزمون کاپلان میر نشان داد که بین انجام رژیم شیمی درمانی Hyper-CVAD و بقای بدون بیماری بیماران، رابطه معنادار ($P<0.05$) وجود دارد. از طرفی ۱۵/۶٪ از بیماران پس از انجام شیمی درمانی وارد فاز پاسخ کامل نشدند. نتایج این مطالعه نشان داد که متغیر پاسخ کامل به تنها بی میزان بقای کلی بیماران موثر نیست ($P>0.05$). به طوری که میانگین و میانه زمان بقا در بیماران با پاسخ کامل مثبت به شکل معناداری بیشتر از بیماران با پاسخ کامل منفی است.

نتایج این مطالعه نشان داد که متغیر پیوند معز استخوان به تنها بی میزان بقای کلی بیماران موثر نیست ($P>0.05$) و نتایج این مطالعه نشان داد که سن به تنها بی میزان بقای کلی بیماران موثر نیست ($P>0.05$).

بحث

این مطالعه با هدف توصیف جمعیتی از بیماران ALL که در طی سه سال گذشته رژیم درمانی Hyper-CVAD را دریافت نموده بودند صورت گرفت و در خصوص متوسط بقایای بیماران و عوامل ارتباطی بین بقا و فاکتورهای مرتبط با بیمار و درمان داده های ارزشمندی به دست آمد که نشان دهنده اثربخشی این رژیم در بیماران کشور ما با مطالعات مشابه قبلی و هم راستا در دنیا بود.^{۷-۹} نتایج مطالعه ما نشان می دهد که رژیم Hyper-CVAD هنوز می تواند در کنار رژیم های تازه معرفی شده برای بیماران مورد استفاده قرار گیرد و قابل رقابت با رژیم هایی چون CALGB, GRAALL با متوسط

در جدول ۱، فراوانی اطلاعات آزمایشگاهی، ژنتیکی و داده های بالینی براساس بقای کلی بیماران نشان داده شده است. جدول ۱ نشان می دهد که متغیرهای لنفوسیت های B و T، کروموزوم فیلادلفیا، مارکرهای میلوییدی و درگیری مغز استخوان به تنها بی میزان بقای کلی بیماران موثر نیستند ($P>0.05$), اما شاخص عود به تنها بی میزان بقای کلی بیماران موثر بود ($P<0.05$), به طوری که میانگین و میانه زمان بقا در بیماران با عود منفی بیشتر از بیماران با عود مثبت می باشد. شاخص های گلبول سفید، لاکتات دهیدروژناز، هموگلوبین، پلاکت، آلبومین، بیلی روبین توتال، آنکالین فسفاتار و کراتینین در بیماران به تنها بی میزان بقای کلی موثر نیست ($P>0.05$).

جدول ۱: فراوانی اطلاعات آزمایشگاهی، ژنتیکی، پاسخدهی به درمان و داده‌های بالینی براساس بقای کلی بیماران

P*	میانه (انحراف استاندارد)	میانگین (انحراف استاندارد)	تعداد(درصد)	متغیرهای کیفی
۰/۰۱	۳۰/۳(۰/۰)	۳۰/۳۵(۰/۰۵)	۱۴(٪۱۵/۶)	منفی
	۴۲/۹(۸/۱۶)	۴۵/۵۳(۳/۰۶)	۷۶(٪۸۴/۴)	مثبت
۰/۳۱	۳۴/۹(۳/۶۱)	۴۱/۸۰(۳/۱۶)	۷۰(٪۷۷/۸)	منفی
	۵۳/۲۶(۲۷/۸۷)	۵۰/۴۴(۷/۱۵)	۲۰(٪۲۲/۲)	مثبت
۰/۳۸	۳۰/۴(۷/۷۱)	۴۱/۴۶(۵/۷۱)	۱۷(٪۱۸/۹)	T
	۳۶/۷(۷/۸)	۴۵/۲۷(۳/۴۳)	۷۳(٪۸۱/۱)	B
۰/۵۸	۳۴/۹(۶/۰۱)	۴۴/۸۱(۳/۲۱)	۷۸(٪۸۷/۷)	منفی
	۴۴/۷(۱۲/۶۳)	۴۱/۶۲(۷/۴۵)	۱۲(٪۱۲/۳)	مثبت
۰/۱۰	۳۶/۷(۷/۴۶)	۴۴/۹۹(۳)	۷۴(٪۸۲/۲)	منفی
	۳۰/۴(۰/۰)	۳۰/۴(۰/۰)	۱۶(٪۱۷/۸)	مثبت
۰/۰۰۸	۴۶/۳(۷/۵۲)	۴۷/۷۶(۳/۴۷)	۶۳(٪۷۰/۰)	منفی
	۳۰/۷(۰/۰۵۲)	۳۴/۱۸(۳/۲۸)	۲۷(٪۳۰/۰)	مثبت
۰/۵۱	۳۴/۹(۶/۴۷)	۴۴/۲(۳/۴۵)	۶۸(٪۷۵/۶)	منفی
	۳۶/۷(۷/۷۹)	۴۵/۳۹(۵/۹۹)	۲۲(٪۷۴/۴)	مثبت
P*	نسبت خطر (فاصله اطمینان)	میانگین (انحراف استاندارد)		متغیرهای کمی
۰/۱۴	۱/۰۰(۰/۹۹-۱/۰۲)	۱۰۵/۷۴(۷۴/۵۲)		گلبول سفید $\times 10^3$
۰/۸۶	۱/۰۰(۰/۹۸-۱/۰۲)	۱۶۲۱/۵۰(۱۵۳۷/۷۰)		لکاتات دهیدروژنаз (Units/L)
۰/۹۲	۱/۰۳(۰/۵۶-۱/۹۰)	۸/۴۸(۱/۸۹)		هموگلوبین (g/dl)
۰/۵۶	۱/۰۷(۰/۹۵-۱/۱۱)	۸۱۴۳۳/۳۳(۳۸۹۱۹/۰۵)		پلاکت $\times 10^9/L$
۰/۴۶	۱/۷۲(۰/۴۱-۷/۲۵)	۳/۹۷(۱/۱)		آبومین (g/L)
۰/۱۶۷	۰/۰۲(۰/۰۱-۵/۸۸)	۰/۹۹(۰/۰۲۳)		بیلرودوبین توتال ($\mu\text{mol}/L$)
۰/۳۶	۱/۱۷(۰/۹۴-۱/۲۰)	۱۹۰/۵(۷۰/۲)		آلکالین فسفاتاز (IU/L)
۰/۴۱	۱/۲۲(۰/۹۰-۱/۳۰)	۱/۱(۰/۲)		کراتینین سرمی (mg/dL)

* آزمون آماری: P<0/05 و Long Rank test معنادار در نظر گرفته شد.

زده شد.^۷ با توجه به اینکه در مطالعه ما نیز پاسخ کامل مغزاستخوان در نزدیک به ۸۵٪ بیماران گزارش شد به نظر از این جهت همسو می‌باشد. از طرفی میانگین بقای کلی و بدون پیشرفت در بیماران مطالعه ما به ترتیب ۳۶ و ۴۴ ماه تحمیل زده شد که تا حد زیادی با مطالعات دیگر استفاده کننده از این رژیم همسویی دارد. از محدود مطالعه‌ای که برای بررسی اثربخشی رژیم Hyper-CVAD گرفت در بیمارستان علی‌ابن‌طالب زاهدان بر روی ۶۶ بیمار

میانگین بقای کلی ۴۲ و ۶۴ ماه در بیماران مبتلا به ALL می‌باشد.^۶ همچنین مطالعه ما برای اولین بار به بررسی فاکتورهای دموگرافیک، بالینی بیماران با بقا آنها پرداخت که البته به دلیل جمعیت پایین ارتباط معناداری بین فاکتورهای بقا و اطلاعات آزمایشگاهی، دموگرافیک و بالینی بیماران دیده نشد. در مطالعه پیشین نشان داده شده بود که رژیم Hyper-CVAD قادر است منجر به پاسخ کامل پس از رژیم القایی در ۹۱٪ بیماران شود و درصد بقای پنج ساله کلی بیماران ۳۹٪ تحمیل

زده شده بود.^{۱۳} با توجه به تفاوت حجم نمونه، شاخص‌های ورود به مطالعه و تفاوت‌های پایه‌ای بیماران این میزان تفاوت در نتایج مطالعات مشابه قابل قبول بود و در کل روند پاسخدهی به درمان در کشور ما با رژیم درمانی Hyper-CVAD مشابه مطالعات قبلی بوده و برای مقایسه با پاسخ دهی بیماران در رژیم‌های جدیدتر می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

از جمله محدودیت‌های اصلی این مطالعه نقص مدارک در بایگانی بیمارستان بود که منجر به ریزش شدید در حجم نمونه تخمین زده شده اولیه در این مطالعه گردید. پیشنهاد می‌شود که سازمان‌های ثبت اطلاعات به خصوص بیماران مبتلا به سرطان‌های خطیر در کشور ما راهاندازی شده و ثبت اطلاعات این بیماران به صورت اجباری از طرف مرکز درمان سرطان پیگیری شود.

با توجه به نتایج به دست آمده، میانگین بقای کلی بیماران در این مطالعه مشابه مطالعات مشابه و به میزان ۴۴/۴۸ با انحراف معیار ۲/۹۳ ماه و میانه بقا نیز به میزان ۳۶/۷ با انحراف معیار ۷/۴۷ ماه، میانگین بقای بدون پیشرفت بیماران در این مطالعه به میزان ۴۴/۴۴ با انحراف معیار ۳/۳۰ ماه و میانه بقا نیز به میزان ۳۶/۷ با انحراف معیار ۶/۹۳ ماه به دست آمد. در این مطالعه گذشته نگر رژیم Hyper-CVAD توجه به نتایج بالینی قابل توجه این رژیم، همچنان می‌توان رژیم Hyper-CVAD را به عنوان یک از رژیم‌های موردنظر برای درمان ALL در نظر گرفت.

سپاسگزاری: این مقاله حاصل پایان‌نامه تحت عنوان "بررسی میزان بقا و ارتباط‌سنجی آن با ریسک فاکتورهای مربوط به بیمار و بیماری زمینه‌ای در بیماران مبتلا به لوکمی حاد لنفوسيتی درمان شده با رژیم شیمی‌درمانی Hyper-CVAD در بیمارستان سیدالشهدا (ع) اصفهان، سال ۱۳۹۸-۱۳۹۵" در مقطع داروسازی عمومی در سال ۱۳۹۹ و کد ۳۹۹۲۳۱ می‌باشد که با خمامیت دانشگاه علوم پزشکی اصفهان اجرا شده است.

بزرگسال مبتلا به B-Cell ALL با میانگین سن ۳۳ بود که در این مطالعه بقای متوسط ۱۳ ماه تخمین زده شد و در پایان مطالعه ۴۵/۵٪ از بیماران زنده ماندند.^{۱۰} در مطالعه حاضر ۹۰ نفر مورد بررسی قرار گرفتند که از نظر میانگین سنی و میزان مرگ بیماران تا حدودی با نتایج مطالعه حاضر همسو بود. البته میزان متوسط بقای بیماران در بیمارستان مورد مطالعه در این بیمارستان عدد بالاتری گزارش شد.

Haghghi و همکارانش در مطالعه‌ای، ۳۶ بیمار مبتلا به ALL را در بیمارستان طالقانی مورد بررسی قرار داد. درمان شامل چهار سیکل Hyper-CVAD و چهار سیکل از متوتروکسات (Methotrexate) با دوز بالا و سیتارابین (Cytarabine) به طور متناوب، آنتی‌بیوتیک و تزریقات داخل نخاعی پروفیلاکتیک و فاکتورهای رشد محرك کلونی بود. یافته‌ها نشان داد که میزان پاسخ کامل کلی ۹۱/۶٪، مرگ و میر ناشی از درمان القایی ۲/۷٪ و طول متوسط بقا و طول متوسط زمان بهبودی به ترتیب ۱۳ و ۸/۳ ماه بود.^{۱۱} در مطالعه حاضر میانگین سنی بالاتر و ۳۶ سال بود. بیماری در ۱۰٪ موارد لنفوسيت‌های B و در ۱۸/۹٪ موارد لنفوسيت T بود که با نتایج مطالعه حاضر ناهمسو بود. عدم همسویی می‌تواند ناشی از تفاوت در نمونه مورد بررسی باشد.

Azadbakht و همکارانش، ۱۱ بیمار جدید تشخیص داده شده ALL، را با هشت دوره رژیم Hyper-CVAD به طور متناوب مورد بررسی قرار دادند. یافته‌ها نشان داد که میانگین سنی بیماران ۲۵ سال بود. در این مطالعه ۹ بیمار (۸۲٪) به فاز پاسخ کامل مغزاستخوان رفتند و دو بیمار (۲۲٪) عود داشتند. بقای کلی شش و دوازده ماهه به ترتیب ۹۱ و ۸۰٪ و بقای عاری از بیماری و دوازده ماهه به ترتیب ۹۱ و ۶۰٪ بود.^{۱۲} در مطالعه حاضر میانگین سنی برابر با ۳۶ سال و بالاتر از مطالعه آزادبخت بود همچنین ۴/۸۴٪ از بیماران به فاز پاسخ نهایی وارد شدند.

در مطالعه دیگری توسط Kantarjian و همکاران که بروی ۲۰۴ بیمار با کاربرد رژیم Hyper-CVAD انجام شد، میزان پاسخ کامل مغزاستخوان برابر با ۹۱٪ بود که تا حدودی بالاتر از مطالعه تخمین

References

- López-Lázaro M. Cancer etiology: Variation in cancer risk among tissues is poorly explained by the number of gene mutations. *Genes, Chromosomes and Cancer* 2018;57(6):281-93.
- Samet J, Hunt WC, Key C, Humble CG, Goodwin JS. Choice of cancer therapy varies with age of patient. *Jama* 1986;255(24):3385-90.

3. Appelbaum FR, Niederhuber JE, Armitage JO, Doroshow JH, Kastan MB, Tepper JE. Chapter 98: Acute leukemias in adults. Abeloff's Clinical Oncology. 5th ed. Philadelphia (PA): Elsevier 2014.
4. Rajabipour F, Sajjadian N. a case of acute leukemia with multiple complications due to leukemia and its treatment: case report. *Tehran University Medical Journal TUMS Publications* 2018;76(4):289-93.
5. Huguet F, Chevret S, Leguay T, Thomas X, Boissel N, Escoffre-Barbe M, Chevallier P, Hunault-Berger M, Vey N, Bonmati C, Leprêtre S. Intensified therapy of acute lymphoblastic leukemia in adults: report of the randomized GRAALL-2005 clinical trial. *Journal of clinical oncology* 2018;36(24):2514-23.
6. Kantarjian HM, O'Brien S, Smith TL, Cortes J, Giles FJ, Beran M, Pierce S, Huh Y, Andreeff M, Koller C, Ha CS. Results of treatment with hyper-CVAD, a dose-intensive regimen, in adult acute lymphocytic leukemia. *Journal of Clinical Oncology* 2000;18(3):547-.
7. Huguet F, Leguay T, Raffoux E, Thomas X, Beldjord K, Delabesse E, Chevallier P, Buzyn A, Delannoy A, Chalandon Y, Vernant JP. Pediatric-inspired therapy in adults with Philadelphia chromosome-negative acute lymphoblastic leukemia: the GRAALL-2003 study. *J clin oncol* 2009;27(6):911-8.
8. Stock W, Luger SM, Advani AS, Yin J, Harvey RC, Mullighan CG, Willman CL, Fulton N, Laumann KM, Malnassy G, Paietta E. A pediatric regimen for older adolescents and young adults with acute lymphoblastic leukemia: results of CALGB 10403. *Blood, The Journal of the American Society of Hematology* 2019;133(14):1548-59.
9. Mashhadi MA, Koushyar MM, Mohammadi M. Outcome of adult acute lymphoblastic leukemia in South East of Iran (zahedan). *Iranian Journal of Cancer Prevention* 2012;5(3):130.
10. Haghghi S, Rezvani H, Attarian H, Esfahani F, Haghghi L, Ghadiani M, Emami H, Maraghi E. Surveying the efficacy of HyperCVAD regimen in acute lymphoblastic leukemia patients. *Pajoohandeh Journal* 2009;14(4):225-31.
11. Azadbakht S, Moeinzadeh F, Mehrzad V, Alamsamimy M, Tazhiby M, Ashrafi F. Evaluating the feasibility of prescribing hyper-CVAD regimen in adult acute lymphoblastic leukemia. *Journal of Isfahan Medical School* 2012;30(193).
12. K Kantarjian HM, O'Brien S, Smith TL, Cortes J, Giles FJ, Beran M, Pierce S, Huh Y, Andreeff M, Koller C, Ha CS. Results of treatment with hyper-CVAD, a dose-intensive regimen, in adult acute lymphocytic leukemia. *Journal of Clinical Oncology* 2000;18(3):547.

Outcome evaluation of patients with acute lymphocytic leukemia treated by Hyper-CVAD chemotherapy regimen: a brief report

Vahid Varmazyari Pharm.D.¹
Amirreza Rashti Pharm.D.¹
Ali Darakhshandeh M.D.²
Ayda Moghaddas M.D.³
Azadeh Moghaddas Ph.D.^{1*}

1- Department of Clinical Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

2- Department of Internal Medicine, Faculty of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

3- Department of Internal Medicine, Faculty of Medicine, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Abstract

Received: 08 Nov. 2022 Revised: 15 Nov. 2022 Accepted: 14 Dec. 2022 Available online: 22 Dec. 2022

Background: Since numerous chemotherapy regimens for the treatment of patients suffering from acute lymphoid leukemia (ALL) have been recently developed, having basic information about the previous results of using the Hyper-CVAD regimen in order to compare with other common chemotherapy regimens is essential. The aim of this study was to evaluate demographic, clinical and outcome of ALL patients receiving Hyper-CVAD regimen.

Methods: In this retrospective study, eighty eligible ALL patients treated with the Hyper-CVAD chemotherapy regimen in Omid Hospital, Isfahan, Iran during April 2016 till April 2019 were considered. We evaluated the demographic variables, pathological data and other clinical factors by an information sheet designed by main investigator. The main purpose of this study was to evaluate overall survival, progression-free survival, and overall response rate of patients along with patients' clinical characteristics and other relevant factors using Kaplan-Meier or Cox-regression and other statistical analyses.

Results: The mean overall survival and the median survival of patients were 44.8 ± 2.93 and 36.7 ± 7.47 months; respectively. Also the mean progression free survival of patients was 44.44 ± 3.30 months. More than 84.4% of patients encountered complete remission (CR) after receiving Hyper-CVAD regimen. Reaching to CR had positive significant effects on patients' overall survival and median survival. However, the bone marrow transplantation variable alone did not affect the patients' overall survival. The variables such as being B/T Cell ALL, Philadelphia, myeloid marker, and central nervous system involvement did not affect the overall survival of patients but the relapse index indicated the significant effects. The median survival time is higher in patients with no relapse episode. None of the initial lab data had any significant effects on patients' overall survival.

Conclusion: For the first time in Iran, we have obtained the mean survival outcome of ALL patients after applying the Hyper-CVAD regimen. According to the results, the mean overall survival, progression free survival and other survival items in Iranian patients suffering from ALL and receiving Hyper-CVAD regimen were in consistent with previous studies in the world.

Keywords: acute lymphocytic leukemia, chemotherapy regimen, hyper-cvad, survival.

* Corresponding author: Department of Clinical Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Isfahan University of Medical Sciences, Hezarjari St., Isfahan, Iran.
Tel: +98-31-37927074
E-mail: moghaddas@pharm.mui.ac.ir

